Wydarzenia astronomiczne styczeń 2021

1.I. – 08:00 Koniunkcja Księżyca i gromady otwartej M44 (Praesepe) w gwiazdozbiorze Raka.

2.I. 1729 roku urodził się Johann Daniel Titius niemiecki astronom, współtwórca reguły Titiusa-Bodego dotyczącej średnich odległości planet od Słońca

2.I – 14:51 Ziemia w peryhelium (najbliżej Słońca) w odległości 147,1 mln km (0,9833 j.a.)

2.I – przejście przez perycentrum sondy kosmicznej „Juno" badającej Jowisza.

4.I. 1643 roku urodził się Isaac Newton angielski fizyk, matematyk, astronom, filozof, historyk, odkrył prawo grawitacji, jako pierwszy wykazał, że te same prawa rządzą ruchem ciał na Ziemi jak i ruchem ciał niebieskich.

7.I – 02:00 Koniunkcja Księżyca i gwiazdy Spica w gwiazdozbiorze Panny.

7.I. 1610 roku Galileusz odkrywa trzy największe księżyce Jowisza: Io, Europę i Kalisto, Ganimedesa odkrył 11 stycznia.

8.I. 1642 roku zmarł Galileusz, włoski astronom, jako pierwszy obserwował nocne niebo stosując lunetę, odkrywca czterech największych księżyców Jowisza, oszacował wysokość gór na Księżycu na podstawie rzucanych cieni, odkrył, że Droga Mleczna składa się z miliardów gwiazd, jako pierwszy zaobserwował plamy na Słońcu, stwierdził, że Wenus, podobnie jak Księżyc jest widoczna w fazach.

9.I – 05:37 Księżyc w perygeum – 367387,452 km od Ziemi.

10.I – Koniunkcja Merkurego z Saturnem.

10.I. 1965 roku zmarł Antonin Bečvář astronom czeski. Zajmował się badaniem fotosfery Słońca. Wykonał ogromną ilość obserwacji komet i meteorów. Założył obserwatorium astronomiczne Skalnate Pleso w Tatrach. Autor znanych atlasów nieba.

11.I – Koniunkcja Merkurego z Jowiszem.

12.I. 1820 roku w Anglii założono Królewskie Towarzystwo Astronomiczne.

14.I. 1742 roku zmarł Edmond Halley, angielski astronom i matematyk, odkrył ruchy własne gwiazd oraz istnienie eliptycznych orbit kometarnych, przepowiadając powrót komety znanej dziś jako komety Halleya.

14.I. 1758 roku zmarł Jan Józef Przypkowski, profesor astronomii i matematyki na Uniwersytecie Krakowskim, autor kilku rozpraw astronomicznych oraz kalendarzy astronomiczno - astrologicznych, wydawanych w latach 1729-1747. Był administratorem drukarni, akademickiej, reprezentował uczelnię na sejmie w Warszawie, był również projektantem zegara słonecznego na kościele Mariackim w Krakowie w 1740 roku.

14.I. 1849 roku zmarł Franciszek Armiński. Profesor astronomii nowopowstałego uniwersytetu w Warszawie, który w 1816r. zaproponował projekt wybudowania obserwatorium astronomicznego. Systematyczne obserwacje rozpoczęto w 1826r. Pomimo nowoczesnego

wyposażenia obserwatorium nie rozwinęło poważniejszej działalności obserwacyjnej w związku z upadkiem powstania listopadowego i restrykcji rządu carskiego. Armiński był dyrektorem obserwatorium warszawskiego do swojej śmierci.

17.I. 1997 roku zmarł astronom Clyde Tombaugh odkrywca Plutona (1930), którego istnienie i orbitę przewidział William Henry Pickering (zmarł także 17.I. 1938 roku, opierając się na anomaliach ruchu orbitalnego Urana i Neptuna, choć wiadomo dziś, że masa tego obiektu jest zbyt mała, aby znacząco zaburzyć ruch takich planet jak Uran i Neptun).

17.I -Sonda „Parker Solar Probe" badająca Słońce przez peryhelium #7 zbliżając się do naszej dziennej gwiazdy.

19.I. 1711 roku urodził się Michaił V. Łomonosow rosyjski uczony encyklopedysta. W astronomii zajmował się fotometrią, budową komet, obserwował przejście Wenus przed tarczą Słońca.

19.I. 2006 roku wystrzelono sondę New Horizons w celu zbadania Plutona. Odkryła kolejne księżyce tej planety, a następnie została skierowana do badań Pasa Kuipera. Jest piątą sondą w historii, która znalazła się na trajektorii ucieczkowej z Układu Słonecznego. Cztery poprzednie sondy, które opuściły już Układ Słoneczny to Pioneer 10, Pioneer 11, Voyager 1 i Voyager 2.

20.I. 1842 roku urodził się Mikulaš Konkoly Thege założyciel obserwatorium w Hurbanowie. Prowadził także obserwacje geomagnetyczne i meteorologiczne. Zajmował się spektroskopią i astrofotografią. Był wybitnym konstruktorem instrumentów astronomicznych.

20.I. 1930 roku urodził się Edwin Eugene „Buzz" Aldrin, amerykański astronauta, wziął udział w misji „Apollo 11", drugi człowiek w historii, który stanął na powierzchni Księżyca.

21.I – 03:11 Księżyc w apogeum – 404359,841 km od Ziemi.

21.I – 13:40 Koniunkcja Księżyca z Marsem i Uranem.

23.I – 19:30 Księżyc przejdzie między gromadami otwartymi Hiady i Plejady w gwiazdozbiorze Byka.

24.I – Maksymalna elongacja wschodnia $18^{o}33'$, jasność planety $-0^{m}5$.

27.I. 1918 roku urodził się Antonin Mrkos, czeski astronom odkrył 273 planetoidy oraz 11 komet. Do odkrytych przez niego komet należą: 18D/Perrine-Mrkos, 45P/Honda-Mrkos-Pajdusakova, 124P/Mrkos oraz 143P/Kowal-Mrkos.

28.I. 1611 roku urodził się (zmarł 28 stycznia 1687) Jan Heweliusz, odkrywca czterech komet, dokładnie zbadał powierzchnię Księżyca za pomocą lunety, opracował katalog gwiazd, mapy nieba, w wielu miejscach nieba utworzył gwiazdozbiory, których nazwy używane są do dziś (Warkocz Bereniki, Trójkąt, Lew Mały, Psy Gończe, Żyrafa, Jaszczurka, Sekstans, Tarcza

Sobieskiego - obecnie Tarcza), odkrywca gwiazd podwójnych, konstruktor teleskopów i przyrządów pomiarowych, podobno dostrzegał gwiazdy o 7 wielkości gwiazdowej.

28.I – 14:30 powtórna w tym miesiącu koniunkcja Księżyca i gromady otwartej M44 (Żłóbek) w gwiazdozbiorze Raka.

28.I. 1986 roku po 73 sekundach od startu eksplodował wahadłowiec Challenger (misja STS–51–L), zginęła 7 osobowa załoga. Był to drugi wahadłowiec systemu STS, pierwszy lot odbył 4 kwietnia 1983 roku . Przyczyną katastrofy było uszkodzenie pierścienia uszczelniającego w prawym silniku SRB.

30.I – 05:00 Koniunkcja Księżyca i gwiazdy Regulus w gwiazdozbiorze Lwa.

OLSZTYŃSKIE
PLANETARIUM I OBSERWATORIUM
ASTRONOMICZNE

Opracował: Maciej Grzemski